

D♥**BRODOŠLI!**
أهلاً و سهلاً بكم!
WELC♥**ME!** **ARE YOU**
SYR♥**IOUS**

**DRUGI IZVJEŠTAJ O NEZAKONITIM I NASILNIM
PROTJERIVANJIMA IZBJEGLICA IZ REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, 7. ožujka 2017.

Aktivisti udruge *Are You Syrious?* i Inicijative *Dobrodošli!* u nekoliko su navrata u siječnju i veljači boravili u Srbiji (Beogradu, Šidu i drugim mjestima) s ciljem dokumentiranja

slučajeva policijskog nasilja nad izbjeglicama kojima je onemogućen pristup sustavu međunarodne zaštite, a koje smo zaprimili od strane izbjeglica koje borave na području Srbije. S tim u vezi 24. siječnja 2017. objavljen je i javnosti predstavljen [Izveštaj o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz Republike Hrvatske](#). Nakon izvještaja slijedila je prijava MUP-u podnesena 26. siječnja, a zatim i pritužba Pučkoj pravobraniteljici. Na poziv Ministarstva unutarnjih poslova, u njihovim je službenim prostorijama održan sastanak s Ravnateljstvom policije, drugim službama MUP-a i nevladinim organizacijama angažiranim uglavnom u području pružanja direktne podrške izbjeglicama u Hrvatskoj.

Centar za mirovne studije je kao koordinator Inicijative *Dobrodošli!* na sastanku uputio dva zahtjeva Ravnateljstvu policije: prvi se odnosio na **omogućavanje civilnog nadzora granice i postupanja granične policije s izbjeglicama**, dok se drugi odnosio na **organizaciju povratka izbjeglica koji su prijavili nasilno postupanje hrvatske policije i onemogućavanje pristupa sustavu međunarodne zaštite**, a čiji su identiteti i lokacije boravka poznate Inicijativi i udruzi Are You Syrious?. Drugi zahtjev odbijen je na istome sastanku s objašnjenjem aktiviranja mehanizma međunarodne pravne pomoći između Republike Hrvatske i Republike Srbije u ispitivanju navoda. Civilni nadzor granice, dakle prvi zahtjev, odbijen je naknadno, na sastanku između Ravnateljstva policije, Are You Syrious? i Inicijative *Dobrodošli!* (održan 8. veljače 2017.) radi sigurnosnih razloga. Ravnateljstvo je ponudilo posjet graničnim prijelazima uz nadzor policije.

Podnesena Prijava Ministarstvu unutarnjih poslova od strane Inicijative *Dobrodošli!* i AYS rezultirala je kriminalističkom istragom. Nakon isteka zakonskog perioda od 30 dana i dodatnih 5 radnih dana, Ravnateljstvo policije izvještava nas kako su obavljene **provjere u cilju utvrđivanja osnovanosti pritužbi odnosno navodnog neprofesionalnog i protuzakonitog postupanja policije Republike Hrvatske**. U očitovanju na podnesenu pritužbu, Ravnateljstvo policije očituje se o pojedinim slučajevima te, u tri od šest slučajeva, navodi kako je strancima koji su nezakonito ušli na teritorij Republike Hrvatske izdano Rješenje o povratku s rokom za napuštanje Europskog gospodarskog prostora (EGP) u trajanju od 30 dana. S obzirom na to da su svi imali 30 dana za napuštanje EGP-a, postavlja se pitanje zašto ih je policija odmah istoga dana ili već sljedećega protjerala u pogranično, odnosno na područje Republike Srbije.

Očitovanje Ravnateljstva policije tvrdi kako nisu potvrđeni navodi iz pritužbe o **odbijanju zaprimanja namjera migranata za međunarodnu zaštitu** u Republici Hrvatskoj. Ipak, iskazi koje smo prikupili od strane izbjeglica govore suprotno tomu, a i boravci nekolicine njih u policijskim postajama u Hrvatskoj, koji su potvrđeni do strane Ravnateljstva policije, govore u prilog okolnosti da su namjere za međunarodnom zaštitom ipak izrečene.

Slijedom nezadovoljavajućeg službenog odgovora Ministarstva unutarnjih poslova u kojemu se navodi da temeljem do sada obavljenih provjera nije utvrđeno neprofesionalno ili nezakonito postupanje policijskih službenika prema migrantima, Inicijativa *Dobrodošli!* i *Are You Syrious?* **podnijeli su kaznenu prijavu**.

Pritužbe na policijsko nasilje nad izbjeglicama i onemogućavanje pristupa sustavu međunarodne zaštite i dalje pristižu. Prilikom ponovnog boravka u Beogradu (11.-12.2.2017. i 2.-4.3.2017.) razgovarali smo i dokumentirali iskaze dvadeset i pet (25) izbjeglica. Prema našim saznanjima, s hrvatskog se teritorija **protjeruju osobe različitih dobnih skupina**, od kojih su neki i **maloljetni, uglavnom iz Afganistana i Pakistana**. Mnoge od protjeranih osoba su i po nekoliko puta bile u Hrvatskoj (na različitim mjestima). Neke od njih su u Hrvatskoj i **eksplicitno zatražile međunarodnu zaštitu tj. azil, dok nekima od njih, kako navode, policijski službenici nisu dali govoriti te nisu ni bili u mogućnosti zatražiti azil**, iako su to željeli.

Kao izdvojene slučajeve navodimo slučaj skupine od **10 mladića (državljeni Pakistana) kojima su policajci u policijskoj postaji nakon izražavanja namjere za traženjem međunarodne zaštite uzeli otiske prstiju i fotografirali ih da bi ih zatim, umjesto u Prihvatilište za tražitelje međunarodne zaštite, odveli na hrvatsko-srpsku granicu i rekli im da se vrate u Srbiju**, te slučaj dvojice državljana Pakistana kojima je, **unatoč posjedovanju viza za pred-schengensku zonu, onemogućen ulazak u Hrvatsku**. Policija je pritom od njih tražila da potpišu ‘papire’ da ne posjeduju valjane dokumente i dovoljno novca za ulazak u RH. **Dvojica navode kako su odbili potpisati papire jer su neistiniti, te navode da je policajka to učinila umjesto njih.**

Izbjeglice s kojima smo razgovarali uhvaćeni su na hrvatskom teritoriju uz granicu, kao i duboko unutar teritorija Hrvatske. U razgovoru s njima saznajemo da su nakon ulaska na hrvatski teritorij stupili u kontakt s hrvatskom policijom na različitim lokacijama. Nakon što su uhvaćeni na različitim lokacijama (u šumi, uz autocestu...), većina ih nije odvedena u policijske postaje unatoč iskazivanju namjere za međunarodnu zaštitu, nego su **dovedeni gotovo do granice sa Srbijom i prisiljeni da se vrate**. Osobe s kojima smo razgovarali protjerane su iz Republike Hrvatske u periodu od zadnjih mjesec dana, dok nekoliko sugovornika navodi da su u i zadnjih dan-dva stigli natrag u Beograd. U većini su slučajeva, osobe s kojima smo razgovarale, putovale u većim skupinama (od 10 do čak 40 ljudi).

Iskazi prikupljeni u posljednjih mjesec dana dokumentiraju sljedeće:

- **prekoračenja ovlasti** (npr. jedan naš sugovornik navodi da mu je policajac rekao: “No azil here”, dok drugi navodi da mu je policija rekla da je ovo Hrvatska, a ne Afganistan i nek se vrati u Srbiju, a treći navodi da je izvikivao “Azil azil” na što mu je policajac odgovorio “No azil”)
- **potpisivanje dokumenata na hrvatskom jeziku ili nekom drugom jeziku koji izbjeglice ne razumiju te potpisivanje dokumenata od strane policijske službenice** kada osoba to nije željela učiniti,
- potpisane dokumente u pravilu **ne dobivaju, što onemogućuje dokumentiranje njihovih slučajeva i pokretanje žalbi,**
- **protjerivanju unatoč eksplicitnom traženju azila/međunarodne zaštite u Hrvatskoj,**
- **nasilnom ponašanju policijskih službenika** (navode udaranje pendrecima i šakama, nedopuštanje osobi da govori, tjeranje da skinu cipele i stoje ili kleče u snijegu te stavljanje snijega za vrat i u cipele, poredavanje jednih nasuprot drugima u tzv. formaciju tunela kroz koju tjeraju izbjeglice da prođu dok ih udaraju:

- iz razgovora s dvije skupine izbjeglica saznajemo da je veći broj (jedna skupina govori o šest) policajaca formiralo "prolaz" kroz koji su oni jedan po jedan morali prolaziti, dok su ih policajci tukli palicama,
- izbjeglice govore o naguravanju, udaranju nogama u različite dijelove tijela, lupanju šakama po licu i udaranju pendrecima po abdomenu, bedrima i drugim dijelovima tijela, razodijevanju (npr. jedna od osoba s kojom smo razgovarali govori o tome da su ih tjerali da skinu cipele i jakne),
- jedan od izbjeglica govori o kombinaciji psihičkog i fizičkog nasilja - navodi kako bi policija njemu i grupi mladića s kojima je bio rekla da se okrenu u jednu stranu, a potom bi ih udarila u drugu stranu lica; neki izbjeglice su bili provocirani da se bore s policijom, no to nisu željeli jer su očekivali da će time dobiti još više batina; neke od priča govore o rušenju na pod i premlaćivanju izbjeglica od strane hrvatske policije pri čemu bi dva policajca tukla izbjeglice, a treći bi pazio da izbjeglica ne pobjegne; (zbog zadobivenih ozljeda jedan od izbjeglica nije mogao jesti tjedan dana),
- optuživanje izbjeglica za krijumčarenje praćeno udarcima i dr.
- **oduzimanje vrijednosti i osobnih stvari, npr. novac, uništavanje ili oduzimanje mobitela, uništavanje SIM kartica iz mobitela...**

Kao što smo dokumentirali i u prvom izvještaju, prema navodima izbjeglica, hrvatska policija ih obično prevozi policijskim vozilima, do osamljenih mjesta uz granicu sa Srbijom, preciznije, prema nekim iskazima, do željezničke pruge i starog željezničkog objekta koji se nalaze u graničnom području između Tovarnika i Šida. Ponekad im, prema iskazima, policijski službenici najave da idu do mjesta na kojem će pokrenuti postupak traženja azila ili gdje će biti smješteni tijekom narednog razdoblja u kojem će se utvrditi opravdanost njihova traženja azila, no to se na kraju ne dogodi, nego ih policija natjera da se pješice vrate u Srbiju.

Iz svega napisanoga, uočava se obrazac ponavljanja nedopustivih radnji - onemogućavanje pristupa međunarodnoj zaštiti, nasilno ophođenje često praćeno oduzimanjem imovine, vraćanje i protjerivanje prema pograničnom području. Osim toga, unatoč upozoravanjima nevladinih i međunarodnih organizacije te medija, iz svega se da zaključiti kako nasilno i nezakonito protjerivanje izbjeglica od strane hrvatske policije nije prestalo. Stoga pozivamo nadležne institucije da istraže navedene pritužbe u što hitnijem roku te zaustave svako nezakonito i neprofesionalno ophođenje s onima koji su najranjiviji i u potrebi za zaštitom.

Are You Syrious? i Inicijativa Dobrodošli!